

Förslag till beslut om system för EU:s egna medel för perioden 2028 och framåt

Finansdepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2025) 574 final

Celexnummer 52025PC0574

Förslag till rådets beslut om systemet för Europeiska unionens egna medel och om upphävande av beslut (EU, Euratom) 2020/2053

Tidigare faktagromemior i ärendet:

2024/25:FPM19 Meddelande från kommissionen: Vägen till nästa fleråriga budgetram

2023/24:FPM10 Direktiv om ett gemensamt ramverk för företagsbeskattning i Europa

2022/23:FPM108 Förslag till revidering av systemet för Europeiska unionens egna medel

2021/22:FPM45 Förslag till revidering av systemet för Europeiska unionens egna medel

2020/21:FPM136 Översyn av EU:s system för handel med utsläppsrätter

2020/21:FPM133 Förordning om gränsjusteringsmekanism för koldioxid

Sammanfattning

I anslutning till förslaget om en flerårig budgetram för perioden 2028–2034 presenterade Europeiska kommissionen (kommissionen) den 16 juli 2025 ett förslag till beslut för ett modifierat system för EU:s egna medel.

Kommissionens förslag innebär sammantaget att fem ytterligare kategorier av egna medel introduceras:

- 30 procent av intäkterna från försäljningen av utsläppsrätter inom ramen för EU ETS 1,

- 75 procent av intäkterna från handeln med certifikat inom ramen för mekanismen för koldioxidjustering vid unionens gräns (CBAM),
- 2 euro per kg icke-insamlad elektrisk och elektronisk utrustning (elavfall) som justeras i takt med inflationen
- 15 procent av intäkterna från reviderade, harmoniserade punktskatter på tobaksvaror och tobaksrelaterade produkter (Tedor), och
- en årlig progressiv avgift från företag i EU, och företag i tredje land med fast driftställe i EU, med en nettoomsättning över 100 miljoner euro (Core).

Vidare föreslår kommissionen ändringar i det befintliga systemet, bl.a. en minskad andel tullintäkter till medlemsstater, en höjd avgift per kilo icke-återvunna plastförpackningar och upphörande av nuvarande korrigeringsmekanismer av egna medel (inklusive rabatterna på vissa medlemsstaters BNI-baserade avgifter, bl.a. Sveriges).

Kommissionen föreslår även ett höjt tak för EU:s egna medel bl.a. för att möjliggöra lån till medlemsstater genom en extraordinär krismekanism. Utan överenskommelse om ett nytt system, kodifiering i rättsakter och ikraftträdande av ett nytt regelverk fortsätter nuvarande regler och system att gälla, med undantag för de delar som förväntas bli icke-tillämpliga eller löper ut. Det senare inkluderar den rabatt som tillämpas på bl.a. Sveriges BNI-baserade avgift under budgetperioden 2021–2027.

Regeringen ser principiellt inget behov av att reformera systemet för egna medel och kommer att verka för att den svenska avgiften hålls nere genom att arbeta för att regelverket för systemet för egna medel inte förändras på ett sådant sätt att Sveriges betalningsandel ökar. Vidare delar inte regeringen kommissionens bedömning att nya egna medel minskar medlemsstaternas börda och tillåter återbetalning av återhämtningsinstrumentet NextGenerationEU (NGEU) parallellt med hållbar finansiering av EU:s gemensamma politik.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

EU:s egna medel är de medel som tillhandahålls av medlemsstaterna för att finansiera utgifterna i den årsbudget som upprättas inom de ramar som den fleråriga budgetramen anger.

De egna medlen utgörs i dag av fyra huvudkategorier: s.k. traditionella egna medel (tullavgifter), en mervärdesskattebaserad avgift, en avgift baserad på volymen icke-återvunna plastförpackningar och en avgift som beräknas på grundval av ländernas bruttonationalinkomst (BNI).

Regelverket för systemet för EU:s egna medel har ingen tidsgräns och det finns inget legalt eller tekniskt obligatorium att lägga förslag till och besluta om nytt regelverk i anslutning till en ny flerårig budgetram. Kommissionen har dock i anslutning till sina förslag till nya fleråriga budgetramverk valt att även föreslå vissa modifieringar av systemet sedan fleråriga budgetramverk introducerades 1988.

I samband med uppgörelsen om budgetramen för perioden 2021–2027 träffade Europeiska rådet (ER) den 21 juli 2020 en överenskommelse om att inrätta ett återhämtningsinstrument (NGEU) för att hantera de extraordinära konsekvenserna av covid-19-pandemin. Återhämtningsinstrumentet regleras i en särskild rättsakt, men finansieringen av instrumentets betalningar genom upplåning på kapitalmarknaderna regleras i egna medelsbeslutet. I syfte att skapa ett garantiutrymme för unionens samtliga skulder höjdes taket för egna medel under en bestämd period (2021–2058) med 0,6 procentenheter till dess att samtliga skulder som finansierar återhämtningsinstrumentet är återbetalda. Från och med den 1 januari 2021 infördes den kategori av egna medel som baseras på mängden plastförpackningsavfall som genereras i varje medlemsstat och som inte materialåtervinns. Denna överenskommelse kodifierades i ett rådsbeslut den 14 december 2020 (2020/53).

Rådets beslut om EU:s egna medel ska enligt artikel 311 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ratificeras av samtliga medlemsstater. Mot denna bakgrund överlämnade regeringen den 4 februari

2021 en proposition i ärendet (prop. 2020/21:87). Riksdagen antog denna proposition den 24 mars 2021.

I samband med antagandet av den fleråriga budgetramen för 2021–2027 ingicks den 16 december 2020 även ett interinstitutionellt avtal mellan Europa-parlamentet, rådet och kommissionen. Ett sådant avtal ingås sedan 1988 av tradition varje gång en ny flerårig budgetram antas, vilket formaliserar budget-samarbetet mellan institutionerna och reglerar budgetförvaltningen. Avtalet innehöll också en färdplan för införandet av nya kategorier av egna medel. Enligt avtalet ska återbetalningen av kapitalbelopp och tillhörande räntor för den del av NGEU som används för bidrag till medlemsstater täckas av EU-budgeten. Finansieringen av dessa betalningar omfattar även inkomster från nya egna medel som införs efter 2021.

Kommissionen presenterade därefter, den 22 december 2021, ett förslag till nya egna medel (se faktagromemoria 2021/22:FPM45). I förslaget föreslogs auktionsintäkter från EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS), intäkter från handeln med certifikat inom ramen för mekanismen för koldioxidjustering vid unionens gräns (CBAM) och medlemsstaternas intäkter från omfördelningen av beskattningsrätt avseende stora multinationella företags vinster bli till nya baser i systemet för egna medel. Förslaget om en gränsjusteringsmekanism för koldioxid (CBAM) hade tidigare presenterats inom ramen lagstiftningspaketet ”Fit for 55” (se faktagromemoria 2020/21:FPM133), inklusive ett förslag om en revidering och utvidgning av EU ETS (se faktagromemoria 2020/21:FPM136).

I samband med halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen (MTR) presenterade kommissionen i juni 2023 ett justerat paket med nya egna medel (se faktagromemoria 2022/23:FPM108). Förslaget innehöll, likt det som presenterades i december 2021, intäkter från EU ETS och CBAM. Utöver detta föreslogs en temporär avgiftskomponent baserad på en statistisk bas för företagsvinster, Gross Operating Surplus (GOS). Avgiften för företagsvinster föreslogs vara temporär i väntan på införandet av ett långsiktigt gemensamt ramverk för företagsbeskattning i Europa (BEFIT), som presenterades av kommissionen i september 2023 (se faktagromemoria 2023/24:FPM10).

De förslag som kommissionen presenterade under 2021 och 2023 om nya egna medel har inte antagits.

Den 16 juli 2025 presenterade kommissionen ett nytt förslag till beslut om systemet för EU:s egna medel, i samband med att förslaget om en ny flerårig budgetram lades fram. Förslaget bygger vidare på tidigare förslag och diskussioner. Enligt kommissionen har det nuvarande systemet för egna medel säkerställt en stabil och förutsägbar finansiering av EU:s budget, men är till stor del och i allt högre grad beroende av BNI-bidrag. Kommissionen anser att revideringen av systemet för egna medel kommer att minska bördan för medlemsstaterna och säkerställa en hållbar finansiering av EU:s gemensamma politik och återbetalningen av NGEU.

I samband med att kommissionen presenterade förslaget till nya egna medel presenterades även ett förslag till nytt tobaksskattedirektiv (COM (2025) 580 final). Det förslaget omfattas inte av denna faktrapromemoria, utan behandlas i faktrapromemoria 2025/26:FPM1.

1.2 Förslagets innehåll

Systemet för EU:s egna medel, dvs. systemet för finansiering av EU:s utgifter, har en separat rättslig grund och en unik beslutsprocess som kännetecknas av förslag från kommissionen, enhälligt beslut i rådet efter hörande av Europaparlamentet och ratificering i enlighet med respektive medlemsstats konstitutionella regler. I praktiken anpassas principer och eventuella förändringar i systemet till vad Europeiska rådet slår fast i slutsatser om uppgörelsen om den fleråriga budgetramen. Detta innebär att det krävs beslut i samtliga medlemsstaters parlamentariska församlingar för att det reviderade systemet ska träda ikraft.

De egna medlen utgörs i dag av fyra huvudkategorier: s.k. traditionella egna medel (tullavgifter), en mervärdesskattebaserad avgift, en avgift baserad på volymen icke-återvunna plastförpackningar och en avgift som beräknas på grundval av ländernas bruttonationalinkomst (BNI).

Kommissionens förslag innebär följande ändringar i nuvarande system:

- den andel av tullavgifterna som medlemsstaterna får behålla för att täcka uppbördskostnader minskas från 25 till 10 procent,
- avgiften per kilo icke-materialåtervunna plastförpackningar höjs från 0,8 till 1 euro per kg och justeras för inflationen,

- den föreslagna unionshanteringsavgiften för e-handel med tredjeländer räknas till kategorin traditionella egna medel, och
- nuvarande justeringar av egna medel föreslås upphöra, vilket innebär att taket för beräkningsunderlaget för mervärdesskatt baserat på medlemsstaters BNI, rabatten för plastavgiften samt rabatten för vissa länders BNI-baserade avgift, inklusive Sveriges, inte finns kvar.

Kommissionen menar att det nuvarande systemet för egna medel har säkerställt en stabil och förutsägbar finansiering av EU:s budget, men att det till stor del är och i allt högre grad kommer att bli beroende av BNI-baserade avgifter. Därför föreslås ytterligare fem nya egna medel, i syfte att motverka att medlemsstaterna behöver betala väldigt höga BNI-baserade avgifter:

- 30 procent av intäkterna från det Europeiska utsläppshandelssystemet (EU-ETS 1),
- 75 procent av intäkterna från mekanismen för koldioxidjustering vid unionens gräns (CBAM),
- 2 euro per kg i avgift som inflationsjusteras och baseras på icke-insamlad elektrisk och elektronisk utrustning (elavfall),
- 15 procent av intäkterna från harmoniserade punktskatter på tobaksvaror och tobaksrelaterade produkter (Tedor), och
- en årlig progressiv avgift från företag i EU och i tredje land med fast driftställe i EU med en nettoomsättning över 100 miljoner euro (Core).

Kommissionen föreslår därutöver följande:

- en ny extraordinär krismekanism genom upplåning för utlåning till medlemsstater (lån-till-lån) ska syfta till att hantera konsekvenserna av allvarliga kriser, svårigheter eller allvarliga hot om sådana kriser eller svårigheter som påverkar unionen eller dess medlemsländer, och
- att taken för egna medel inte ska kunna justeras nedåt i det fall en förändring i BNI-definitionen i det reviderade Europeiska nationalräkenskapssystemet skulle leda till en betydande förändring av BNI-nivån.

1.2.1 Höjt tak för egna medel

Kommissionen föreslår en höjning av taket för egna medel, dvs. hur mycket medel som unionen maximalt kan begära från medlemsstaterna för att täcka årliga utgifter från 1,40 till 1,75 procent av samtliga medlemsstaters

sammanlagda BNI mätt som betalningar, respektive från 1,46 till 1,81 procent av BNI mätt som åtaganden. Detta bör ses som en följd av den föreslagna höjningen av den totala budgetramen (se COM(2025) 571 final). Taket för den föreslagna krismekanismen uppgår till ytterligare 0,25 procent utanför det ordinarie taket. Det tillfälliga taket för NGEU om 0,6 procent av EU:s BNI ligger kvar även under denna period. I praktiken innebär detta att det samlade egna medelstaket föreslås uppgå till 2,60 procent av EU:s BNI.

1.2.2 Sänkt andel av intäkter från traditionella egna medel

Förslaget innebär att den andel av traditionella medel (tullintäkter) som medlemsstaterna får behålla för att täcka sina uppbördskostnader sänks från 25 till 10 procent, och i stället riktas om till EU-budgeten. En ökad andel inbetalningar av traditionella medel till EU:s budget minskar, allt annat lika, uttaget av den BNI-baserade avgiftsdelen. Om respektive medlemsstat har ett proportionellt förhållande mellan import från tredje land och BNI innebär förslaget med andra ord en oförändrad EU-avgift. Det är däremot för tidigt att dra några slutsatser om förslagets sammantagna konsekvenser av minskade intäkter till den svenska statsbudgeten och effekten på EU-avgiften.

1.2.3 Höjd och inflationsjusterad plastavgift

Den avgift som medlemsstaterna betalar för varje kilo (kg) icke-återvunnen plast föreslås höjas från 0,8 till 1 euro. Avgiften föreslås även inflationsjusteras. Hittills har ingen uppräknings av plastavgiften gjorts, vilket innebär en urholkning av avgiften över tid. En inflationsjusterad plastavgift skapar samtidigt ytterligare element av oförutsebarhet i medlemsstaternas EU-avgifter, genom att vissa delar av avgiften kan variera vid plötsliga fluktuationer i inflationstakten.

1.2.4 Unionshanteringsavgift för e-handel med tredjeländer

Förslaget specificerar att en unionshanteringsavgift vid e-handel med tredjeländer ska införas i annan lagstiftning och räknas till kategorin traditionella egna medel.

1.2.5 Justeringar av egna medel upphör

I nuvarande regelverk finns ett tak för de egna medel som baseras på mervärdesskatt, en rabatt för plastavgiften baserad på BNI och befolknings-

storlek samt en rabatt för vissa nettobetalares BNI-baserade avgifter i egna medelsystemet. Kommissionen föreslår att dessa ska upphöra för att säkerställa transparens i systemet. Det skulle innebära att Sveriges och vissa andra medlemsstaters rabatter på EU-avgiften upphör.

1.2.6 Intäkter från det Europeiska utsläppshandelssystemet (EU ETS 1)

Kommissionen föreslår att 30 procent av intäkterna från försäljningen av utsläppsrätter inom ramen för ETS 1 införs som ett nytt eget medel. ETS 1 omfattar tillverkande industrier, anläggningar som producerar el och värme samt flygoperatörer och rederier. De intäkter från ETS 1 som föreslås bli ett nytt eget medel tillfaller i dag statens budget. Enligt ETS-direktivet ska medlemsstaterna använda 100 procent av intäkterna till klimat- och energi-åtgärder eller vissa relaterade åtgärder, så som hantering av sociala aspekter i låg- och medelinkomsthushåll. Förslagets sammantagna effekter på EU-avgiften och minskade uteblivna intäkter till statens budget behöver analyseras vidare.

1.2.7 Intäkter från certifikathandeln inom mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen (CBAM)

Kommissionen föreslår att 75 procent av intäkterna från försäljningen av certifikat inom ramen för mekanismen för koldioxidjustering vid unionens gräns (CBAM) ska utgöra ett eget medel. Försäljningen av certifikat påbörjas under 2027. Förslagets sammantagna effekter på EU-avgiften och minskade intäkter till statens budget behöver analyseras vidare.

1.2.8 Avgift för mängden icke-insamlad elavfall:

Kommissionen föreslår att en avgift om 2 euro per kg icke-insamlad elektrisk och elektronisk utrustning tas ut av medlemsstaterna och blir ett nytt eget medel. Uttaget ska baseras på befintliga uppgifter som medlemsstaterna rapporterar till Eurostat. Avgiften föreslås även inflationsjusteras.

1.2.9 Intäkter från punktskatt på tobak och tobaksrelaterade produkter (Tedor):

Förslaget innebär att en uttagssats på 15 procent ska tillämpas för alla medlemsstater multiplicerat med intäkterna från den föreslagna harmoniserade minimiskattesatsen för tobaksvaror och tobaksrelaterade produkter.

1.2.10 Företagsresurs för Europa (Core):

Företagsresurs för Europa (Core) föreslås införas som en årlig progressiv avgift från företag i EU och företag i tredjeländer med fast driftställe i EU, med en nettoomsättning på över 100 miljoner euro. Avgiften föreslås vara differentierad i fyra steg med hänsyn till företagens nettoomsättning, dvs. ju högre nettoomsättning desto högre avgift. Varje medlemsstat föreslås samla in avgiften å unionens vägnar.

1.2.11 En ny extraordinär krismekanism:

Kommissionen föreslår en särskild krismekanism för att hantera allvarliga kriser, svårigheter eller hot om sådana. Krismekanismen möjliggör för kommissionen att ta upp lån på kapitalmarknaden. De upplånade medlen ska sedan användas för att tillhandahålla lån till medlemsstaterna (en s.k. lån-till-lån-konstruktion). Lånet föreslås garanteras av utrymmet mellan utgiftstaket och taket för egna medel (s.k. headroom), och taket för egna medel föreslås följaktligen öka med ytterligare 0,25 procent av EU:s totala BNI.

1.2.12 En förändrad BNI-definition föreslås inte kunna leda till ett nedjusterat tak för egna medel

Det Europeiska nationalräkenskapssystemet 2010 (ENS 2010) förväntas ses över under de kommande åren i form av ett nytt system (det reviderade ENS). Kommissionen föreslår därför att taket för egna medel inte ska kunna justeras nedåt i euro, ifall en förändring av BNI-definitionen i det reviderade Europeiska nationalräkenskapssystemet skulle leda till en betydande förändring av BNI-nivån.

1.2.13 Genomförandelagstiftning

Enligt förslaget får rådet anta genomförandeåtgärder i en särskild förordning för vissa angivna delar i systemet för egna medel i enlighet med artikel 311 fjärde stycket EUF-fördraget. Vidare avses de operativa kraven för att göra egna medel tillgängliga också anges i förordningar från rådet i enlighet med artikel 322.2 EUF-fördraget. Kommissionen avser att presentera nödvändiga förslag i ett senare skede.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Regeringen har genomfört en första analys och bedömning av de olika förslagen nedan utifrån tillgänglig information. Samtliga förslag behöver dock analyseras vidare. Förslaget att införa Core kan medföra behov av ändringar av den svenska företagsbeskattningen och skatteförfarandet. Till exempel behöver ställning tas till om svenska företag ska få dra av avgiften vid beräkning av svensk bolagsskatt. Det måste införas nya regler för beslut om och betalning av avgiften. Andra frågor som aktualiseras av förslaget är bl.a. ändring av beslut i efterhand, överklagande och eventuella sanktioner. Beroende på hur de EU-rättsliga rapporteringsreglerna utformas kan det behövas kompletterande svensk reglering om detta. Ytterligare en fråga är om den föreslagna avgiften strider mot de skatteavtal som Sverige har ingått med andra länder (såväl inom som utanför EU), och om ett införande skulle innebära att dessa avtal behöver förhandlas om eller sägas upp.

Vilka eventuella ytterligare effekter förslaget kan få för svenska regler behöver analyseras vidare.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Anslaget 1:1 Avgiften till Europeiska unionen inom utgiftsområde 27 används för att betala den svenska EU-avgiften. Införandet av nya kategorier av egna medel innebär att Sveriges EU-avgift förändras och att detta anslag belastas mer eller mindre. Eftersom systemet för egna medel är konstruerat för att generera intäkter som motsvarar behovet av finansiering av de budgeterade utgifterna i EU:s årsbudget, innebär antalet kategorier av egna medel eller deras utformning inte i sig någon förändring av EU:s totala intäkter eller utgifter.

EU:s intäkter från egna medel baseras på en på förhand bestämd andel av olika beräkningsbaser, såsom exempelvis 75 procent av statens tullintäkter eller 0,8 euro per kg icke-materialåtervunna plastförpackningar. Summan av intäkterna av egna medel baserade på dessa på förhand bestämda andelar uppgår till omkring 30 procent i genomsnitt av de totala utgifterna i EU:s budget. Det belopp som krävs för att täcka det kvarstående finansieringsbehovet av EU:s budgeterade utgifter regleras genom att de BNI-baserade egna medlen ökar eller minskar så att den totala summan av samtliga inkomster från egna medel och EU:s övriga inkomster motsvarar de budgeterade utgifterna i EU:s årsbudget.

EU-avgiften kan påverkas av strukturella förändringar av inkomstkällorna om fördelningen av de föreslagna baserna för avgiftskomponenterna skiljer sig från de baser som tillämpas i nuvarande system. Kommissionen har i nuläget inte tillgängliggjort data som möjliggör beräkning av hur förslaget till ett nytt system för egna medel skulle påverka Sveriges EU-avgift. Om Sveriges EU-avgift ökar eller minskar till följd av att nya kategorier av egna medel införs beror på Sveriges andel av respektive beräkningsbas i förhållande till Sveriges andel av EU-ländernas sammanlagda BNI. Ett reformerat system kan samtidigt i sin helhet vara gynnsamt för Sveriges offentliga finanser. Den samlade effekten på Sveriges EU-avgift för perioden 2028–2034 kan inte heller kvantifieras enbart utifrån systemet för egna medel, eftersom avgiftens nivå huvudsakligen styrs av nivån på EU-budgetens utgiftssida. Däremot kan redan nu slutsatsen dras att förslaget skulle få budgetära konsekvenser genom att EU-avgiften nästkommande period skulle bli högre till följd av den föreslagna utfasningen av de nuvarande rabattarrangemangen. Inom nuvarande fleråriga budgetram 2021–2027 uppgår Sveriges rabatt till ca 8–11 miljarder kronor årligen i löpande priser.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringens ståndpunkter avseende övergripande principer för den fleråriga budgetramen och dess storlek, inklusive för enskilda fonder och program, behandlas i faktrapromemoria 2025/26:FPM3.

Regeringen ser inget principiellt behov av, och är kritisk till, nya komponenter i systemet för EU:s egna medel. Det är enligt regeringen inte ett självändamål att minska BNI-andelen i intäktsmixen.

Regeringen är vidare principiellt emot att befogenheter på skatteområdet flyttas från medlemsstaterna till EU-nivån och detsamma gäller förfoganderätten över skatteintäkterna. Regeringen motsätter sig att det införs nya egna medel baserade på skattebaser.

Regeringen värnar om konkurrenskraften gentemot aktörer i tredje land. Företag i EU som redan har det svårt i en osäker konjunktur ska inte vara föremål för en ökad ekonomisk belastning.

Regeringen är positiv till att systemet för EU:s intäkter fortsatt föreslås baseras på allmänna intäkter under på förhand fastslagna intäktstak.

Regeringen anser att den svenska EU-avgiften ska hållas nere på lång sikt. Regelverket för systemet för egna medel bör därför inte förändras på ett sådant sätt att Sveriges betalningsandel ökar.

Systemet för EU:s egna medel och EU:s fleråriga budgetram ska vara utformade så att de främjar förutsebarhet, transparens, möjlighet till ansvarsutkrävande, ändamålsenlighet och budgetrestriktivitet.

Regeringen anser att ett rabattsystem som minskar vissa medlemsstaters BNI-baserade avgifter är motiverat och ska värnas. Eventuella rabatter på medlemsstaternas åtaganden inom systemet för egna medel bör regleras genom en reduktion av de BNI-baserade åtagandena för att värna systemets förutsebarhet och transparens.

Regeringen delar inte kommissionens bedömning att nya egna medel minskar medlemsstaternas börda och tillåter återbetalning av NGEU parallellt med en hållbar finansiering av EU-program. Återbetalningen av NGEU bör enligt regeringen i stället finansieras genom omprioriteringar.

Regeringen är emot ny gemensam upplåning och att ett krisinstrument med separat egna medelstak införs.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Behandlingen av förslagen har ännu inte inletts och enskilda medlemsstaters syn på förslagen är ännu inte kända i detalj. Genom det interinstitutionella avtalet från 2020 med en färdplan för införandet av nya kategorier av egna medel har medlemsstaterna bundit sig att överlägga om och överväga nya egna medel.

Vissa medlemsstater driver på införandet av nya kategorier av egna medel medan andra är skeptiska i varierande grad. En majoritet av medlemsstaterna bedöms på ett generellt plan vara positiva till nya kategorier av egna medel även om en del inte ser ett behov av det och inställningen till enskilda förslag varierar. CBAM, följt av ETS, är förslagen som tidigare haft bredast stöd hos medlemsstater. Medlemsstaters inställning till nya egna medel påverkas bl.a. av

förslagens förväntade effekt på deras EU-avgifter. Bland likasinnade medlemsstater är Sverige den som är mest skeptisk till att introducera nya egna medel.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Kommissionen och Europaparlamentet anser att nya egna medel är en förutsättning för en ordnad återbetalning av NGEU. Kommissionen har även för avsikt att minska den andel av EU-avgiften som är relaterad till BNI.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Regeringen avser att remittera förslaget till berörda intressenter.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för förslaget är artikel 311.3 i EUF-fördraget. Rådet fastställer systemet för egna medel genom ett enhälligt beslut på förslag av kommissionen, efter att ha hört Europaparlamentet. Beslutet träder inte ikraft förrän det har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med de konstitutionella regler som gäller i respektive medlemsstat.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Kommissionen har inte lämnat någon motivering i förhållande till subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen. Beslut om egna medel kan endast fattas på EU-nivå, se artikel 311 i EUF-fördraget. Regeringen bedömer därför att förslaget inte strider mot subsidiaritetsprincipen.

Eftersom alla delar av förslaget ännu inte är fastställda och det inte har gått att göra en analys av dess sammantagna effekter kan regeringen i nuläget inte göra en bedömning av om det strider mot proportionalitetsprincipen.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget presenterades den 16 juli 2025 av kommissionen, och i rådsarbetsgruppen för egna medel (WPOR) den 22 juli 2025.

Förslaget väntas behandlas på sedvanligt vis i rådsstrukturen med regelbundna möten i WPOR. Under Ekofinrådets möte den 10 oktober 2025 planeras en presentation av förslaget. En slutförhandlingsfas på stats- och regeringschefs-nivå väntas under 2027. Behandlingen sker parallellt med förslaget till EU:s fleråriga budgetram för perioden 2028–2034.

4.2 Fackuttryck och termer

BNI-andel – den del av medlemsstaternas EU-avgift som beräknas utifrån storleken på varje medlemsstats ekonomi (mätt som BNI) i förhållande till övriga medlemsstater ekonomier och som utgör en restpost för att finansiera EU-budgeten när övriga egna medels-komponenter tagits i anspråk.

Mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen (CBAM) – syftar till att minska risken för oönskade effekter av EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS) i form av koldioxidläckage dvs. omlokalisering av mindre utsläppsintensiv produktion inom EU till tredje land eller ersättning av sådan EU-produktion genom ökad import.

Utsläppshandelssystem (ETS) – ett marknadsbaserat styrmedel för att minska koldioxidutsläpp och andra växthusgaser.